

*Л. Антипчук,
студентка,
О. Гуманкова,
кандидат. пед. наук, доцент,
Житомирський державний університет імені Івана Франка*

ВИКОРИСТАННЯ КАЗКИ НА ЗАНЯТТЯХ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Актуальність дослідження. Однією з найбільш актуальних проблем, які потребують нових шляхів вирішення, є необхідність якісного поліпшення рівня освітньої діяльності з навчання англійської мови в умовах закладу дошкільної освіти (ЗДО). Методи та засоби, які використовують педагоги мають відповідати віковим особливостям дітей дошкільного віку, забезпечувати міцне мотиваційне підґрунтя для участі дітей в ігровій діяльності, створювати відчуття психологічного комфорту у дошкільників, сприяти встановленню радісної атмосфери та створювати позитивний емоційний контекст для вивчення англійської мови. До ефективних засобів навчання англійської мови, які відповідають характеристикам, окресленим попередньо та є доцільними до використання на заняттях англійської мови відносимо англійські казки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема використання англійських казок, методичні аспекти їх впровадження в іншомовну освітню діяльність розглянуто в наукових доробках багатьох сучасних представників педагогічної науки: Л. Власюк, Л. Городничої, О. Казачінер, Ю. Лінінської, К. Третякової, О. Чорної та багатьох інших. Проте, проблема використання англійських казок у процесі організації освітньої діяльності з навчання дошкільників англійської мови потребує детального розгляду.

Метою нашої статті обґрунтувати доцільність використання англійських казок на заняттях з англійської мови в ЗДО та представити практичні шляхи їх інтеграції у методичний контекст зазначених занять.

Виклад основного матеріалу. Використання казки на заняттях з англійської мови в ЗДО є одним із найбільш ефективних інструментів формування іншомовної комунікативної компетентності у дітей дошкільного віку. Це зумовлено тим, що казка як жанр дитячої літератури органічно поєднує емоційність, образність, повторюваність мовних конструкцій і чітку сюжетну структуру, що відповідає психолого-педагогічним особливостям сприйняття інформації дітьми дошкільного віку. У процесі опанування англійської мови казка виконує не лише навчальну, а й виховну та розвивальну функції, сприяючи формуванню мовленнєвої активності, розвитку пам'яті, уваги, уяви та здатності до наслідування мовних зразків. Вона створює природне мовне середовище, в якому дитина засвоює іншомовні конструкції не через механічне заучування, а через емоційно забарвлену діяльність. Особливо важливим є те, що казка забезпечує багаторазове повторення лексичних одиниць у різних контекстах, що сприяє їхньому міцному закріпленню. Крім того, сюжетність казки дозволяє інтегрувати різні види діяльності – слухання, говоріння, ігрову діяльність,

рухову активність і творчі завдання, що підвищує ефективність засвоєння матеріалу [1:120]. У сучасній методиці викладання іноземної мови в дошкільних закладах казка розглядається як універсальний дидактичний ресурс, який забезпечує природність іншомовного спілкування та формує позитивну мотивацію до подальшого вивчення мови.

У процесі навчання англійської мови дошкільників важливу роль відіграє інтеграція казки з музичною та ігровою діяльністю, що підсилює її дидактичний потенціал. Особливо ефективним є використання казок у поєднанні з піснями, римівками, рухливими іграми та театралізацією, оскільки це дозволяє активізувати різні канали сприйняття інформації – слуховий, зоровий і кінестетичний. У таких умовах дитина не лише чує іноземну мову, але й активно її відтворює в ігрових ситуаціях, що сприяє формуванню стійких мовленнєвих навичок. Казкові сюжети створюють умови для багаторазового повторення базової лексики та граматичних конструкцій, що є ключовим чинником у засвоєнні іноземної мови на початковому етапі навчання [2: 135].

Важливою є також роль педагога, який виступає не лише як носій знань, але й як організатор мовленнєво-ігрового середовища, що забезпечує занурення дитини в іншомовну атмосферу. Використання казок у структурі занять з англійської мови в ЗДО сприяє зниженню мовного бар'єру, формуванню позитивних емоційних реакцій на іноземну мову та розвитку впевненості у власних мовленнєвих можливостях. Таким чином, казка виступає як ефективний засіб гармонійного поєднання навчальної, ігрової та творчої діяльності, що є особливо важливим у дошкільному віці.

Методика використання казок у процесі навчання англійської мови дошкільників ґрунтується на принципі активної участі дитини в моделюванні мовленнєвих ситуацій, що відтворюють сюжет казки. Такий підхід забезпечує не лише пасивне сприйняття мовного матеріалу, а й активне його використання у комунікативних ситуаціях. Казково-рольова гра дозволяє дітям «проживати» сюжет казки, виконуючи ролі персонажів, що значно підвищує рівень емоційного залучення та сприяє кращому запам'ятовуванню лексичних одиниць і мовних конструкцій. У процесі такої діяльності формуються елементарні навички діалогічного мовлення, розвивається вміння реагувати на репліки співрозмовника, а також відбувається поступове формування іншомовного мислення. Важливо, що рольова гра на основі казки створює безпечне психологічне середовище, у якому дитина не боїться помилитися, що є критично важливим для початкового етапу вивчення іноземної мови. Крім того, така методика сприяє розвитку соціальних навичок, уміння працювати в групі, дотримуватися правил взаємодії та проявляти ініціативу. Використання казково-рольових технологій у навчанні англійської мови доводить свою ефективність у формуванні стійкої мотивації до вивчення мови та розвитку комунікативної компетентності дошкільників [3: 256].

Практика використання англійських казок на заняттях з англійської мови передбачає реалізацію педагогом певної послідовності методичних етапів: 1) підготовчий – етап попереднього зняття мовних і лінгвокраїнознавчих труднощів; 2) сприйняття казки під час первинного слухання, розвиток умінь

сприйняття інформації та контроль осмислення основного змісту; 3) повторне прослуховування казки та виконання завдань за її змістом; 4) розвиток усного мовлення та мовленнєвих навичок у дітей на основі казки [4: 137]. Зауважимо, що в роботі з дошкільниками можна використовувати фрагменти знайомих дітям казок. Наведемо приклади завдань, які можна використати на кожному етапі.

Підготовчий етап: Вихователь демонструє малюнки та запитує дітей, що на них зображено: Look and say; Look and guess; Look and answer.

Етап першого прослуховування та виконання завдання на розуміння загального змісту казки: Listen and choose the picture; Listen and answer; Listen and point to.

Етап повторного прослуховування та виконання завдань за змістом казки: Listen and answer; Listen and match; Listen and repeat the lines; Listen and finish the sentences; Listen and react.

Етап розвитку навичок усного мовлення: Dramatize; Role play the situation; Make a fairy-tale; Draw and describe.

У такому контексті казка виступає як провідний дидактичний засіб, що відповідає природним механізмам засвоєння мови в ранньому віці. Вона забезпечує контекстуальне навчання, у якому нові слова та вирази подаються не ізольовано, а в межах цілісного сюжету, що полегшує їх розуміння та запам'ятовування. Методично важливим є також поступове ускладнення мовного матеріалу в межах казкових історій, що дозволяє забезпечити принцип наступності та системності навчання. Значну роль відіграє також повторюваність казкових структур, яка сприяє автоматизації мовленнєвих навичок.

Висновки. Таким чином, використання казки на заняттях з англійської мови в закладах дошкільної освіти є комплексним педагогічним інструментом, який поєднує навчальну, розвивальну та виховну функції. Вона забезпечує природне занурення дитини в іншомовне середовище, сприяє формуванню базових мовленнєвих навичок, розвитку комунікативної компетентності та підвищенню мотивації до вивчення іноземної мови. Казка створює умови для гармонійного поєднання гри та навчання, що є ключовим принципом дошкільної освіти. Її використання дозволяє зробити процес опанування англійської мови емоційно-насиченим, цікавим і доступним для дітей, що значно підвищує ефективність освітнього процесу та сприяє формуванню позитивного ставлення до подальшого вивчення мов.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Третьякова К. Особливості дидактичних казок в аспекті реалізації їх навчального потенціалу. Актуальні питання гуманітарних наук. Вип 27, том 5, 2020. С.120-124. URL: https://www.aphn-journal.in.ua/archive/27_2020/part_5/22.pdf (дата звернення 02.03.2026).

2. Бакай С. Значення пісень у вивченні англійської мови дітей дошкільного віку на інтегрованих заняттях у ЗДО. Дошкільна освіта в сучасному освітньому просторі: актуальні проблеми, досвід, інновації : матеріали доп. II Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Харків, 10 квіт. 2025 р.) / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди ; редкол.: Ю. Д. Бойчук (голов.ред.) та ін. Харків, 2025. С. 134–137.

3. Павлюк В.І. Ефективне навчання дошкільників англійської мови із застосуванням методу казково-рольової гри. Перспективи та інновації науки. СЕРІЯ: Педагогіка, Психологія, Медицина. м. Київ, 2022. Т. 4 (9). С.256-263.

4. Чорна О. Роль та методичні прийоми роботи з казкою на уроках англійської мови як засіб формування позитивної мотивації до навчання. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах № 65, Т. 1. 2019 С.136-139. URL: https://pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2019/65/part_1/30.pdf(дата звернення 02.03.2026).